

JAK to plave jinde

FOTOFEJETON

Benátky jsou jedinečným městem. Když většina cest hlavních i vedlejších je tady sítí vodních kanálů, nezbyvá než přepravu lidí, ale také veškerého zboží, stavebních materiálů i odpadků, nastěhovat na příslušně upravené lodě. Stejně tak je plavba po hladinách vod základním způsobem pohybu lodí, které – spolu s uniformovanými posádkami – dohlíží na bezpečnost obyvatelstva ostrovního města a na celkový pořádek života obklopeného vodou...

/ki/

Foto Jaroslav KOPIC

JAK FABRIČKA KRISTINA CÍCHOVÁ, O PANENSTVÍ PŘIŠLA

LADISLAV BERAN

Koncem června šestatřicátého roku si štabní kapitán Votruba zavolal k sobě svého zástupce štabního strážmistra Kubíka a měl pro něho přímo delikátní posláním, které podle něho nesneslo dlouhého odkladu.

„Kubík, mám pro vás případ, kterej bych za normálních okolností, klidně a bez obav, svěřil i štabnímu strážmistru Hřebejkovi, ale neudělám to. Hned vám řeknu proč. Jde o kožešárnu za nádražím a jak dobře víte, tak ta je odzdola až nahoru přímo našlapaná mladejma holkama. Poslat tam šetřit vašeho kolegu Hřebejka, to je jako bych mu dal volňáška do pražského šantánu. A tolik lidí já zase na pátračce nemám. Teď vám konečně řeknu, o co v té kožešárně vlastně jde,“ ukázal šéf pátračky Kubíkovi na židli, a to nebylo jen tak.

„Takže Kubík, že se tam v kožešárně čas od času ztratí nějaká ta vydělaná kůže, tak na to si pan majitel prej už zvyk. Ne, že by nad tím zrovna mávnul rukou, to ne, takovej lidumil to zas on není, ale to prej se dá ohlídat. Nakonec pár těch fabriček už tady u nás skončilo, když si tam ukradly vydělanýho králíka na štucl.“

„Takže ho tedy trápí co?“ ozval se nedočkavý štabní strážmistr Kubík, kterého ta židle začala docela pálit.

„Kradou mu tam ty velký mosazný hrnce, ve kterých se namáčejí kůže na vydělání. Oni prej tomu říkají hmoždíře, ale to už je jedno. Kde takový hmoždíře můžou končit, to asi nebude problém uhodnout.“

„Ve sběrně. V Portyči ve Svatotrojický ulici. Tam už toho přece skončilo.“

„Tak to si myslel majitel kožešárny Šťastný taky. Ale nikde nic. Takže zbejvá, Kubík, co?“

„Zastavárna.“

„Samá voda, Kubík. I tam se hledalo. A zbytečně. Ale co je nejbližší kožešárně? Přemyslejte, Kubík. Určitě na to přijdete, tak jako já.“

„Pila u Václavků. Ta je hned vedle. Myslíte na pilnici, šéfe? Tam už jsme přece taky leccos našli. V pilinách se toho schová. Ve Vodňanech jsme našli dokonce v pilinách mrtvou ženskou.“

„Žádná pila, Kubík. Dokonce ani Rourovna. I když tady bych váhal, protože tam by si s tím slévači barevných kovů poradili. Nádraží, Kubík! Úschovna zavazadel na hlavním nádraží vás nenapadla, co? A přitom je to přes koleje.“

„Hm. Tak to mě, šéfe, fakt nenapadlo. Úschovna, to není blbej nápad. Ale tam se zatím asi nehledalo?“

„Kubík, příznám se vám, že to mě napadlo až teď před chvílí. Ale jedno vám řeknu. Divil bych se, opravdu bych se moc divil, kdyby za téma krádežema nebyla nějaká ta holka z venku nebo přímo z kožešárny. Co si budem, Kubík, povídat, zabavit nebo zblbnout vrátnýho, to přece holce, která na něj udělá oči, nedělá problém,“ sáhl šéf pátračky po krabičce viržinek a jedno nabídl i svému zástupci.

„A že jsou, Kubík, i takový, co s tím nedělají vůbec žádný štrachy a klidně ukážou chlapovi, co mají pod blůzou, těch se v té kožešárně taky pár najde. Sám bych jich moh několik vyjmenovat,“ zarazil se šéf pátračky, co to vlastně řekl za pítomost, ale pak to rychle přešel.

„A přitom to ty ženský nic nestojí. Samozřejmě, že jsou tam i slušný ženský, ale Kubík, francouzský „šeršé la fam“ platí všude. I v písecký kožešárně. A ta nás teď zajímá nejvíc,“ nechal si Votruba od štabního strážmistra zapálit a pokračoval v instrukcích.

„Zkrátka a dobře, Kubík, vy se seberete a na tu kožešárnu dneska vyrazíte. Sám. Jste objednaný až na desátou u majitele Šťastného a uvidíte, že až se od něho vrátíte, budete chytřejší. Ale na to nádraží, Kubík, tam zatím nechoďte. Tam si to omrknem při běžný obchůzce v noci.“

„A kolik se těch mosaznejch hrnců už vlastně ztratilo, šéfe?“ zeptal se pojednou štabní strážmistr a zaskočený šéf pátračky se raději podíval na papír před sebou.

„Sedm. Ne, celkem pět. Dva padesátikilový a tři třicetkilový. A hergot, neříkejte tomu, Kubík, hrnce, když jsou to kožešnický hmoždíře. Pozdravujte pana továrníka Šťastného a řekněte mu, že... No že zkrátka těm pachatelům už dejcháme na záda. Nakonec to mu nijak lhát nebudete, protože ta úschovna na nádraží, ta se přímo nabízí. Kdybych byl já zlodějem, tak bych to tam na nějakou dobu schoval a až se to uklidní, tak bych to teprve poslal do světa. Úschovna se určitě potvrdí.“

„A když ne, šéfe?“ odvážil se zapochybovat štabní strážmistr, ale vzápětí byl rád, že to jeho šéf přeslechl.

„Takže Kubík, vyrazte na to, a bacha na ty ženský z kožešárny. Víte, jak jí říkají chlapi ze sousední Rourovny, pičfarma. A nechtějte vědět proč,“ udělal šéf pátračky svůj udivený obličej, jako by se podíval proč zrovna takhle, nebo že tomu slovu vůbec nerozumí.

Že se štabní strážmistr Hřebejk k tomuto případu stejně dostane, to samozřejmě v té chvíli šéf pátračky štabní kapitán Votruba nemohl vědět, ale zločin si své cesty někdy opravdu moc nevybírání. Týden nato, co štabní strážmistr Kubík začal vyšetřování, se v kožešárně za nádražím ztratil další hmoždíř. Další padesátikilový, ale to už na místo vyrazila četnická pátračka se psem Ardem. Bohužel pachatelům nahrávalo deštivé počasí, které přes noc všechny stopy dokonale smylo. Ardo si pak zřejmě čichl po stopě pepře a byl brzo v koncích. To už ale došla továrníkovi Šťastnému trpělivost a objevil se u šéfa písecké pátračky ne zrovna příjemně naladěný.

„Takže, pane štabní kapitáne, nijak nezastírám, že jsem velmi nespokojený s prací zdejší pátračky a přišel jsem vám říct, že jsem napsal do Prahy na vás stížnost,“ spustil továrník Šťastný už od dveří.

„Mě vůbec nezajímá, že tentokrát celou noc přšelo a že váš pes nikde nenašel žádnou kloudnou stopu, já chci zpátky svoje mosazný hmoždíře na vydělávání kůží, jinak zavřu fabriku a budete mít v Písku spoustu nezaměstnaných,“ přijal nabízenou židli od šéfa pátračky, který byl jeho návštěvou docela nemile překvapen.

„Chcete vědět, kolik lidí se octne na dlažbě, pane kapitáne?“ postavil továrník Šťastný kriminální problém s odcizenými hmoždíři šéfovi pátračky rázem do jiné roviny a kapitánu Votrubovi se začalo dělat těžko od žaludku.

„No tak to by bylo asi hodně lidí,“ zmohl se stěžít na odpověď šéf pátračky a v tu chvíli si začal docela vyčítat, že případ před několika dny nesvědčil razantnímu štabnímu strážmistru Hřebejkovi.

„Jak já to vidím, pane štabní, tak mě jako firmu chce zřejmě zlikvidovat nějaká špinavá konkurence. K čemu by někomu jinak bylo tolik hmoždířů? Zvlášť, když se to zatím nikde v žádný sběrně neobjevilo? Děláte v tom vůbec něco, pane štabní kapitáne?“ hřmělo kanceláři šéfa pátračky a rázem všechny dveře kanceláří byly raději zavřené.

„Nic mně neslibujte, pane štabní, a už vůbec nechci slyšet o nějakým dechání na záda. Koukejte s tím mým případem co nejdřív něco udělat, nebo vám garantuju, že ten malér nahoře u svých nadřízených jen tak nevydejcháte,“ zvedl se spravedlivě rozčilený továrník Šťastný od stolu a bez podání ruky z kanceláře odešel.

Šéf pátračky svolal k sobě do kanceláře celou pátračku, to se dalo čekat, ale že bude takhle reagovat, to mnohé z jeho podřízených dost zaskočilo.

„Takže vážení, teď jsem to právě před chvílí dostal od továrníka Šťastného pěkně sežrat a to samý bych měl teď udělat vám. Bohužel musím přiznat, i když se mi to neříká lehce, že jsme to dostali sežrat právem,“ hodil zlé oko po svém zástupci štabním strážmistroví Kubíkovi, který zahabně klopil hlavu.

„Čekám pánové ode všech návrhy, jak to v tý kožešárně ohlídat, a hlavně, jak tu pakáž zlodějskou chytit. Teď už to není jen nějaký kriminální případ, je to politická záležitost, protože pan továrník chce všechny ty lidi vyhodit na dlažbu. Nebude mít pro ně práci, protože ty podělaný hrnce, kde máčí ty kůže, prej už prostě nemá,“ postavil se šéf pátračky a opřel se oběma rukama o stůl.

„Tak co, Hřebejk, jindy máte řeči jako opice blech a teď vám došel, jak koukám, humor, co?“

„No, humor mi, šéfe, vůbec nedošel. Ale ono to s těma všema ženskejma, co budou bez práce – nakonec chlapi na tom nebudou o nic líp – není nějak k smíchu. Nedávno jsem chytil v jedný hospodě takovej drb, kterej si myslím stojí určitě za prověření. Je to možná blbost...“

„Hřebejk, nic k tomu zatím není, takže se chytáme i blbostí. Povídejte.“

„Včera jsem zašel na Studánku a chlapi se tam u stolu na něčem dost hlasitě domlouvali. Myslel jsem, že jde o karty, tak jsem tomu nijak nevěnoval pozornost. Ale pak jeden z nich přines do formanky věci, který by mohly mít souvislost s těma ukradenějma mosaznejma hrncema z kožešárny. Ten chlap tam totiž nabízel zajímavý zboží. A lidi mu mohli ruce utrhat. Jedná se o plakety, tedy přímo hlavy Masaryka, Beneše, Štěfánika, ale i popelníky s loveckými motivy, ale i s pěkně hambatejma ženskejma, a vývrtky na víno. Přitom všechno z mosazi. Samozřejmě jaksepatří vyleštěný, prostě paráda. Ten chlap tam nabízel vlastně i mosazný klíče od domu, který se dají udělat,“ zapálil si Hřebejk cigáro a čekal, jestli ho někdo doplní. Když se tak nestalo, tak teprve pokračoval.

„No a když si dám dohromady, že jedna a jedna jsou dvě, šéfe, tak si taky musím říct, kde se dá tohle všechno vyrobit. A taky – kde se na to tolik materiálu vezme. Hlavně ale, kde je ten podnik, kde se dá tohle všechno tak precizně udělat.“

„Hřebejk, já už vím, kam míříte. Slévárna v Rourovně. Tam

POVÍDKA

Ilustrace František DOUBEK

přece lejou i barevný kovy. A je to vlastně taky přes koleje. Že mě to nenapadlo. Toho chlapíka, co byl u Studánky, znáte?“

„Znám. Samozřejmě, že jsem se hned o něj začal zajímat. Je to nějaký Rost'a Sedlickej. Bydlí na Drlíčově a pan továrník Šťastný ho před půlrokem vyhodil. Chytli ho na vrátnici, když pronášel jednu vydělanou kůži z vačice. Ale jinak v kožešárně ještě dělá málem celá jeho rodina. Žena, jeho tři kluci, a myslím, že i obě holky.“

„Hřebejk, kdybych byl nějaký sprosták, tak řeknu kurva, tomu se říká hauptrefa! Ale hauptrefa to je v každém případě. To dokonce vypadá opravdu velice nadějně. A pak že mu, hajzloví, neděcháme na záda...“

„To ale není všechno. Taky jsem si zjistil, že všechny tyhle krádeže těch nešťastnejch hrnců se vždycky staly, když na vrátnici sloužil jeden a ten samej vrátný. Někakej Luboš Majer. A ten Majer, ten bydlí přímo u věže, kousek od Sedlickýho. Jinak to byl ale on, kdo toho Sedlickýho s tou kradenou vačicí před půlrokem tenkrát nacytal a poslal ho rovnou na dlažbu,“ naznačil Hřebejk výmluvně palcem dolů, což nepotřebovalo dalšího komentáře.

„I tak bych ale moc za to nedal, že právě tenhle vrátný v těch zlodějnách pojede taky. Byl jsem se na něho podívat ve formance u Zelenejch a můžu vám říct, šéfe, že na pivo bych s ním nešel. Od pohledu hajzl.“

„S tím Majerem jsem právě myslel, že by se začalo. Ale když je to takhle, půjdeme do toho, jak se pánové říká, z voleje. Už proto, že pan továrník Šťastný nám nepřišel dneska poděkovat, přišel nám vynadat. A jestli nelhal, tak už si na naší pátračku napsal na zemský velitelství v Praze stížnost. Takže než se v Praze rozhoupou to dojet do Písku prošetřit, měl bych to rád z krku,“ začal si šéf pátračky žmoulat lalůček pravého ucha a bylo rozhodnuto.

„Zejtra do toho jdeme, pánové. Bude to sice hop nebo trop. Ale štěstí přeje připraveným. Ještě před chvílí jsme neměli vůbec nic v ruce, teď máme konečně z čeho vařit. Cejtím, že to vyjde. Nečekám sice od pana továrníka, že by celou pátračku oblék do kožešin, stačilo by mi, kdyby nám třeba jen telefonicky poděkoval. Pokud to ovšem vyjde.“

„No ale počítejte s tím, šéfe, že jestli to vyjde, bude pan továrník Šťastný na koni. Všude bude říkat: Stačilo, abych se tam objevil u šéfa a pořádně mu vynadal. A šlo to!“ neodpustil si štabní strážmistr Kubík a šéf pátračky moc dobře věděl, že jeho zástupce má svatou pravdu.

Druhý den ráno bylo na četnické pátračce rušno. V separaci už seděl od pěti hodin Rost'a Sedlický a tvářil se velice zarputile. K němu do bytu odjížděla menší skupina četníků na domovní prohlídku, a protože štabní kapitán nechtěl nic ponechat náhodě, seděli na chodbě pátračky i obě dcery Sedlického.

„Kubík, až pojedete pro toho vrátného Majera, tak tam v kožešárně k němu přiložte i ty tři synátory od Sedlických. Někdo s těma těžkejma hrcema musel taťkovi přece píchnout,“ rozdával šéf pátračky rady na všechny strany a než přinesla posluhovačka Moravcová od mlékařky Kopelentové z Čechovky bandasku mléka a od pekaře Bajera z Pražské teplé rohlíky, byla celá rodina Sedlických na pátračce pohromadě. Šéf pátračky svolal k sobě do kanceláře ty, kteří se měli podílet na výsleších, a už podle prvních reakcí obou děvčat bylo zřejmé, že četníci začali hledat v té správné kupce sena.

„Takže Hřebejk, vy si vezmete do parády Sedlickýho. Nejde o žádnýho protřelýho kriminálního, mělo by to z něho vypadnout cobydup. Kubík, vy začnete se starou Sedlickou. Na tý chudince zedřený je vidět, že se víc než nás bojí svého muže. Ostatní se podělí o ten zbytek. Každá sebemenší informace nás zajímá. Takže nešetřte tužky ani pera a papír už vůbec ne,“ rozhlédl se štabní kapitán po svých podřízených a pak si vzpomněl na sebe.

„No a na mě zbyl vrátnej Majer. Měl jste pravdu, Hřebejk, já bych s ním na pivo taky nešel. Tak toho si vychutnám,“ rozjelo se na pátračce vyšetřování a po návratu party, která prováděla u Sedlického domovní prohlídku, se na stole v kanceláři štabního strážmistra Kubíka začaly plnit oba stoly plaketami státníků, ale i popelníků s různými motivy.

„Mosaz, mosaz, samá mosaz. Tak Sedlickej, a kápněte božskou, kde jste k tomu ke všemu přišel. A bez vytáček. Nebo se domů z basy nevrátíte ani za troje vánoce. Vidíte sám dobře, že je zbytečný zapírat. Už tohle, co tady na vás máme, vás posílá do soudní vazby. A všechny tři vaše syny tam táhnete s sebou. Včera tu byl továrník Šťastný a vyhrožoval, že skončí s výrobou, protože nemá v čem namáčet kůže.“

„Kecal. Vzadu u plotu pod kolnou má ještě dobře dvacet hrců. Jestli ne víc,“ prozradil na sebe Sedlický víc než dost

a když šéf pátračky štabní kapitán Votruba na začátku pronesl, že by to mělo být ze Sedlického venku cobydup, nebyl daleko od pravdy.

„To nás položil ten hajzl Majerů, co? Však já si to s ním ještě za Kristýnku vyřídím,“ vypadlo překvapivě ze Sedlického, ale Hřebejkovi to v návalu radosti, že je to konečně venku, nějak ušlo. Hned poté co se Sedlický přiznal a vysvětlil Hřebejkovi, jak ke krádežím docházelo a kde jsou schované mosazné hmoždíře, které ještě ušly roztavení v rourovské peci, odběhl Hřebejk do kanceláře šéfa pátračky, kde už měl štabní kapitán Votruba vrátného Majera, kriminalistickým slangem řečeno, taky na lopatě.

„Šéfe, měl bych dotaz. Můžete mi časově ohraničit, jak podle vás dlouho trvá cobydup?“

„Hřebejk, neříkejte, že už je to venku?“

„Je. A zaplat'pánbůh se nestačily roztavit všechny. Ty největší a nejtěžší leží hned za Rourovnou. Hned na kraji v rybníku. Vidíte, šéfe, Šarlák nás ani jednoho nenapad. Jinak ty plakety státníků se prej docela dobře prodávaly, i když je dělali, samozřejmě, že načerno, v Rourovně z hliníku. Ale když objevil Sedlický tu lacinou mosaz za pět prstů, tak se holt začaly dělat z mosazi. Šly dost na odbyt. Aby ne. Když prej se vyleštily, házely šajny,“ podíval se Hřebejk na teď už bývalého vrátného Majera, který ani nedutal.

„No a teď se, Majere, pochlubte, co vám za to Sedlický dával, kromě těch plaket, popelníků a různých kalamářů, na kterejch jste si pěkně namastil kapsu. A žádný kec. Sedlický ví, že ho basa nemine, ale chce bejt na příští vánoce doma,“ spustil zhurta na vrátného štabní strážmistr Hřebejk a z Majera to vypadlo až opravdu po hodně chvíli.

„Poslal mi tam v noci na vrátnici tu jeho nevlastní dceru, tu nejmladší, Kristýnku. Po smrti své sestry jí vlastně dělá poručníka.“

„Sám od sebe?“ zařval na něho šéf pátračky, neboť nejmladší dcery Sedlického bylo nedávno patnáct.

„To ne. Když jsem je tam poprvý nacytal, to už měli ten jeden hrnec venku na vozečku, chtěl jsem na ně zavolat četníky. Sedlický mě ukecal, abych to nedělal, ale bylo to za tu Kristýnku. Tu jsem mu navrhnul já. Plácli jsme si na to,“ přiznal vrátný Majer a šefovi pátračky dalo hodně práce, aby se udržel. Hřebejk si všiml, jak Votrubovi zbělely klouby na rukou, ale pak ty jeho pěsti přece jen povolily.

„Je mi z vás na blití. Zlodějnou pochopím. Tohle ne, tohle je svinstvo a vydírání. A vy jste, Majer, u mě opravdu prase. I když, teď jsem to zvíře určitě urazil,“ odešel šéf pátračky raději z kanceláře a nechal tam Hřebejka s člověkem, se kterým by na pivo nešel patrně nejen Hřebejk...

„Je mi tě, chlapče, líto, ale tenhle Mikuláš nedával, ale kradl!“

BEZE SLOV

2x Evžen DAVID

NEPŘÍTEL ČLOVĚKA

Advokát s odporem přelétl očima list papíru. Nenáviděl prkotiny. Proboha, copak se lidi nedovedou dohodnout o těch nejobyčejnějších věcech bez právníků? Starší pán v prázdné kanceláři vypadal vcelku důstojně. Jenže takoví jsou nejhorší.

„Tak povídejte,“ řekl a připravil si pero na poznámky.

„Jasně, mám to připravený. Ale musím tak dva roky zpátky, pane doktore. To přišla sousedka Kulířová, samej úsměv, jako ostatně vždycky, když od někoho něco chce. Že jsme s mojí ženou miláčky a nejlepší lidi pod sluncem, nikdy nám to nezapomene, ačkoliv je to pro nás vlastně významnější. Neměl jsem tušení, o čem blábolí, a tak jsem jen přikyvoval, abych se jí co nejdřív zbavil. Považovala to asi za souhlas, s jásotem odběhla do vedlejšího kvartýru a vrátila se s košíkem, ve kterém spal Alan. Byl to takovej začínající pes, ještě štěně. Prej je to maďarskej ohař, moc ušlechtilý zvíře a stálo spoustu peněz. Jenže když si ho pořizovala, tak netušila, že přijde pozvání od dcerky z Kalifornie. Letí tam na tři tejdny, a to dá rozum, že nemůže takovýho drobečka tahat přes půl zeměkoule.

Nemám rád psy. Kdyby bylo po mém, tak bych ji vypoklonkoval, jenže manželka je dobrák, a tak slíbila, že se o tu potvoru postaráme. V tu chvíli, pane doktore, skončilo můj spokojený stáří. Dneska jsou ve velký módě hororový filmy, ve kterých lidstvo pronásledují veleještěři, žraloci, ptáci a kdejaká další havěť, proto mě udivuje, že ještě žádnýho režiséra nenapadlo, že největším nepřítelem člověka dovede být pes. Zvlášť ohař, kterej, jak jsem se dozvěděl, musí urazit patnáct až dvacet kilometrů denně, aby byl fit. Chodím s ním na Petřín, a když jsem si spočetl to převýšení, tak je to jeden Mount Everest za tři měsíce. Čtyři osmítisícovky za rok, to snad zvládl jen Reinhold Messner v dobách své největší slávy. A mně je skoro šedesát, mám artrózu a každej krok mě bolí. Místo hedvábnejch šátků pro půvabný dámy nosím po kapsách pytlíky na psí hovínka, s ostatními podobně potrefenejma lidma vedu nesmyslný debaty o granulích, kvalitě srsti a zubním kamení v tlamě. Už ani nepamatuju, kdy jsem se naposled pořádně vyspal, proto-

SODNIČKA

že ten převít odmítl nocovat jinde než v mé posteli. Dokáže se nohama zapřít o zeď takovou silou, že mě vytlačí na koberec. Navíc se rozhodl, že naši rodinu zlikviduje finančně. Sepsal jsem si, co všechno zničil. Má širokej repertoár, takže jen tak pro ilustraci. Docela roztrhal vzácněj peršan po tetě Máně, sežral manželčin nejlepší kostým, sežvejal televizní ovladač. Taky málem zapálil byt, když přehryzal kabel od mrazáku. Boty ani nepočítám. Zcela rafinovaně si vybírá to nejdražší a nejlepší zboží. Jednou si žena koupila střevíce, který jí tlačily, a tak je schválně nechávala v předsíni, aby je Alan rozkousal a mohl si koupit nový. Jenže on si jich ani nevšiml a zblabl botky za šest tisíc. Když už se zdálo, že v bytě není co zničit, vymyslel si novu metodu, jak nás tejrát. Nechal se pokousat od nějakýho pitomýho vlčáka, já se nešťápně třásl strachem v ordinaci zvěrolékaře a platil jako mourovatej. Dohromady jsou to statisíce, pane!

A paní Kulířová to bylo fuk. Třítejdenní vejlet se protáhl a za celou tu dobu se ozvala snad jen třikrát. Dlouze vysvětlovala, že musíme pochopit, jak je v Kalifornii krásně. Co je mi po tom? Pak oznámila, že se bude vdávat za nějakýho místního milionáře a Alanovi posílá pusku na čumáček. Jako by o to stál. Svatební cestu strávila někde na jachtě v Karibiku, já zatím lítal po Petříně jako šus a učil psa aportovat klacky. I na cvičák jsme chodili, protože byl nevychovanej až běda. Což pochopitelně stálo další peníze.

A pak si představte, že po tak hrozně dlouhým čase se milostivá paní Kulířová zčista jasna vrátí a ani pořádně nepoděkuje...”

Advokát povzdechl.

„Jestli tomu dobře rozumím, žádáte o náhradu škody?“

„Ne, to prosím ne! Já to spočítal jen tak, orientačně. Že by to snad mohlo pomoci, víte? Nic nechci a sousedce rád zaplatím i peníze, za který si to štěně pořídila. Nejsem na tom tak špatně. Když bude nejhůř, klidně jí do tý Kalifornie pošlu na vlastní náklady. Jen ať mi nechá Alana! Já si totiž, pane doktore, už život bez tý psí bestie nedovedu představit...”

Když přibližně po půl roce potkal advokát na Petříně staršího pána, který si hloučku pejskařů trpce stěžoval, jak mu pobíhající žlutý ohař zkazil stáří, tiše se otočil a odešel směrem k Justičnímu paláci. Klienty netřeba uvádět do rozpaků.

Antonín JIROTKA

Ilustrační foto Eva JIROTKOVÁ

JAK SE CHUDÍ HOŠI PROSLAVUJÍ... ale ty konce!

ZE ZAHRANIČÍ

Byl jednou jeden chudý chlapec v chudé ševcovské rodině ve východním Prusku, na svět přišel 13. února 1849 a jmenoval se Wilhelm Voigt. Bohužel už ve 14 letech byl v království a císařství Viléma II. poprvé odsouzen kvůli krádeži ke 14 dnům vězení. V letech 1864 až 1891 byl opět zatčen a odsouzen čtyřikrát kvůli krádeži a dvakrát kvůli padělání dokladů. Učil se u ševcovského mistra ve Wismaru, ale kvůli své předchozí trestné minulosti tam dostal zákaz pobytu a přemístil se do Berlína. Jenže 24. srpna 1906 dostal zákaz pobytu i tam. Nejprve se na něj vykašlal, ale přesto začal plánovat, co dál. Jako trestaný nemohl dostat povolení k práci ani povolení k vystěhování někam ven, až přišel na geniální nápad: co v tomhle Německu rozhoduje, je uniforma. A tak si v různých vetešnictvích dal dohromady uniformu pruského hejtmána.

O jeho činu a zatčení svědčí z té doby Berliner Lokal-Anzeiger:

Dne 16. října se jistý Wilhelm Voigt přestrojil do uniformy hejtmána, zavelel v Seestrasse ubytovanému mužstvu a s vojáky obsadil radnici v Köpenicku. (Tehdy to bylo městečko u Berlína, dnes je dávno jeho součástí.)

Díky uniformě zatkl starostu Georga Langerhanse a zabavil městskou pokladnu. Bylo v ní něco kolem 4000 marek, dlužníků úpisů si nevyšímal – ale nenašel jediný formulář, který by mu umožnil vycestovat. Na rohu Friedrichstrasse a Schützenstrasse si pak pořídil civilní oblek, ale ještě než se převlékl, dal místní policii příkaz dodržovat klid a pořádek.

Deset dnů poté byl zatčen a zemský soud ho odsoudil za zneužití uniformy a přepad radnice na čtyři roky do vězení. Díky milosti císaře Viléma II. byl předčasně z vězení v Tegelu 16. srpna 1908 propuštěn a rok poté směl vycestovat do Lucemburska. V hlavním městě bydlel v Neiperstrasse č. 5 a ani ne za rok dostal průkaz lucemburského občana. Převážně se živil jako číšník a švec, občas také vystupoval v místním cirkusu jako „hejtman z Kopníku“ a na závěr představení prodával pohlednice s autogramem. Kopenikiáda ho proslavila po celé Evropě, takže občas pořádal i různá turné. Také v londýnském muzeu Madame Tussaud byla vystavena jeho vosková figurína – jak neukáží tuhost německého militarismu!

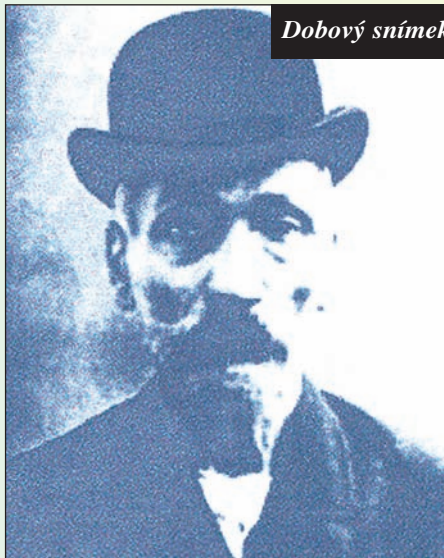
Zemřel opět chudý jako kostelní myš 3. ledna 1922, bylo mu 72 roků a byl pohřben na útraty města Lucemburku na hřbitově Panny Marie. Novináři tehdy si ještě asi nevymýšleli, a tak tvrdili, že se pohřební průvod potkal s jednotkou francouzských vojáků, která tam byla umístěna. Když se velitel jednotky zeptal, koho to pohřbívají, odpověděli, že „Le Capitaine de Coepenick“. A velitel, zřejmě nevěda, o koho se jedná, jednotce poručil vzdát nebožtíkovi vojenskou poctu.

Zemský soud v Itzehoe (Šlesvicko-Holštýnsko) přilákal letos koncem října pozornost všech německých médií – a nejen jich. Obviněný Thorsten O. se zpovídá z 27 trestných činů z let 2002 až 2006, to když byl v březnu zatčen a obviněn. Patří mezi ně, že se neprávem vydával za zpravodaje BND – Bundesnachrichtendienstu, že neoprávněně používal doktorský titul, že se vydával za oberfährnricha spolkových armádních rezerv a později i za vojenského ataše. Svému finančnímu poradci dluží 600 000 eur, statisíce bankám, obchodníkům, dokonce i „svému“ šoférovi. Dokázal obloudit i firmy s nejluxusnějšími auty a s nejluxusnějším vybavením. A když mu zdraví nesloužilo, měl v nemocnici v Itzehoe jednolůžkový pokoj s šéflékařským ošetřením, za které dodnes dluží 15 000 eur.

Hamburský Abendblatt jeho zatčení v březnu komentoval slovy: jako údajný agent BND dokázal podvést nejruznější firmy, právní-

Dobový snímek Wilhelma Voigta

Berliner Lokal-Anzeiger 17. října 1906
o Köpenicker Raffenräuber

ky, makléře, teď možná podvede i svého právního zástupce. Současnou manželku Petru M. poznal na internetové seznamkové burze. Samovychovatelce dcery imponoval jako doktor, jako muž z vyšších společenských pater, když se setkali, něco pojedli, něco popili a už za pár týdnů stáli spolu na radnici.

Pikantní bylo, že jako jednoho ze svých šoférů zaměstnal ex-manželka Petry M. Denně ji oslňoval: každé ráno se dal vozit v luxusním voze za svými údajnými obchodními záležitostmi v Berlíně a Hamburku. „Tam dostávám ty svoje peníze,“ říkal. Ale ona musela hradit i účty jeho několika mobilních

Lucemburský hrob hejtmána z Kopníku

telefonů. A co ještě horšího: přistihla manžela, jak na internetu flirtuje s nějakou konkurentkou. A tak došlo na pěsti a k rozluce, pak znovu na usmíření atd.

Při zahájení procesu o něm deník Die Welt napsal, že po celém Německu podvedl prodejce aut, zasílatelské domy, právníky, prodejce a banky a vetřel se i mezi vysoké vojenské šarže a oblouzlil je. Vyzkoval se i vy-

platní listinou BND, kterou si vyhotovil pomocí jiného dokladu. Díky svým písemným vynálezům se stal důvěryhodný i pro banky a z girokonta doloval kredity.

Jak to dokázal? Například poslal dopisy vysoce postaveným představitelům armády a když dostal odpověď, nebo mu byly jen

vraceny, vzbuzoval dojem, že k těmto kruhům náleží. A pak si přes rezervisty armády zfalšoval i doklad spolupracovníka BND. „U autofirem si objednával drahá auta, hodnota některých přesahovala 100 000 eur,“ řekl policejní mluvčí Domrös. „U různých investičních firem si objednal cenné papíry, některé z nich až ve výši 5,5 milionu eur,“ přitom nikdy do nich neuložil ani euro a způsobil jak firmám, tak privátním osobám nesmírné škody.

Přitom je trapné, že tomuto hochštaplerovi naletěly i policejní odbory (GdP), odborová centrála mu dokonce vystavila členský průkaz. U zemského vedoucího v Kielu se totiž vydával za muže BND.

• • •
Při zahájení procesu shrnul hamburský týdeník Der Spiegel činnost Thorstena O. v rozsáhlém rozboru. T. O. se jednoho dne z čistého nebe objevil v řadách itzehoeské DFP, politické strany svobodných, jako mladá krev a byl okamžitě jednička: bezvadné chování, světaznalý v konverzaci, jasná hvězda ve šlesvicko-holštýnské komunální politice. Už jeho přihláška dala tušit osobnost: člen strany Thorsten O. byl nejen doktor, ale i zaměstnanec OSN. Jen platební morálka zářného diplomata byla občas profánní, tedy na člověka na společenské špičce špatná. Někdy se mu přihodilo, že delší dobu neměl ani 8 eur na měsíční členský příspěvek, ale i to uměl vysvětlit: jeho zaměstnavatel prý jeho příjem zajišťuje přes švýcarské banky, protože ve skutečnosti nepracuje pro OSN, ale pro BND, tedy zpravodajskou službu.

• • •
19. října 2006 trvala četba 27 jednotlivých žalob, ve kterých jsou Thorstenovi O. vyčítány desítky případů podvodů včetně užívání neexistujících titulů. V soudním řízení – jak píše Der Spiegel – jde o víc než o eskapády pravděpodobného hochštaplera, totiž o stav, kdy se může člověk i po 100 letech po legendárním hejtmánovi z Kopníku takto proslavit: on jednou ve wilhelmovském Německu v uniformě, protože si už nevěděl rady, jak se dostat ze své bída, Thorsten jako údajný agent BND, jako vojenský atašé, pracovník OSN. Všichni mu naletěli, protože teď je někdy těžké rozeznat skutečnost od zdání.

„Byl to přímo virtuóz,“ říká o talentovaném fabulátorovi a falzifikátorovi jeden z vyšetřovatelů, „který dokázal přímo mistrovsky spojovat do jednoho klubka pravdu a lži.“ Když se objevila nedůvěra, kontroval údajnou „povinnost zachovávat tajemství“ a svoje prohlášení jistil padělanými dokumenty, které neustále nosil s sebou ve své proslavené hnědé kožené kabele a vytahoval je jak králíky z kouzelníkovy klobouku.

Taška například obsahovala čestný diplom doktora karibské univerzity Yorkshire University Tortola, který Thorsten O., absolvent obchodní školy, předložil na přihlašovací úřadě. Jinými „dokumenty“, kterými se vytasil a uspěl i u důstojné soukromé hamburské banky, bylo konto u hongkongské a šanghajské Banking Corporation na skromnou sumu 3,5 milionu eur. Díky tomu si mohl u ní otevřít konto včetně trezoru.

Tato astronomická suma, šeptal Thorsten O. svým známým, pochází z jednoho tajného účtu, ze kterého chtěli zpravodajci BND financovat obrovský satelitní komunikační program. Kvůli politickým intrikám se peníze krycích firem BND, které se projektem

Obviněný Thorsten O. byl zadržen v březnu 2006

zabývaly, neustále přesunovaly, proto do Pullachu nemá smysl volat, všechno by tam popřeli. Jako doklad zpravodajské činnosti někdejší panzerbrigadier uváděl platební výkaz, v němž se označoval za „důstojníka z povolání, který t.č. pracuje pro úřad Militärkunde/BND“.

Souběžně se špionážními historkami si vylepšoval i svou diplomatickou kariéru jako „atašé pro vzdělání“. Sloužil mu k tomu doklad o jeho účasti na informačním setkání ministerstva zahraničí o možných pracích při OSN. A ten byl v jeho kariéře podvodníka jedním z nejdůležitějších.

Mezi podobné „doklady“ patří jeho setkání s (pravým) vojenským atašé Senegalu. Thorsten O. se mu v roce 2004 nabízel jako znalec německé výzbroje a současně jako znalec afrických nářečí. Když se dotyčný atašé obrátil na ministerstvo zahraničí, kde o žádném T. O. nevěděli, vydával se za obět her senegalských zpravodajských služeb a nabídl se jako dvojí agent. Právníkovi, který měl tento džob zprostředkovat, dodnes dluží 270 000 eur.

• • •
Soud už začal a pan O. má se vyjádřit ke všem obviněním. Např. proč před známými na homepage BND poslal do Pullachu vzkaz, že je jejich bývalý agent a že by chtěl svou činnost obnovit. „Víte, ten dřívější džob,“ napsal. Nejdřív bylo v Pullachu ticho, ale když jim koncem minulého roku začaly přicházet dotazy nejrůznějších firem, které chtěly vědět, zdali je T. O. opravdu jejich pracovníkem a zdali je solventní, pak se tam teprve dali do hektické práce. První trestní oznámení se zrodilo 6. listopadu 2005. Podle týdeníku Der Spiegel následovalo několik pokusů zamést aféru pod koberec, ale už to nešlo. Potrefeným například stačilo, že viděli na dokumentu jen hlavičku... Obsah dokumentu samozřejmě nesměli vidět „z důvodů přísného utajení“.

• • •
Když v roce 1906 šetřil soudce případ Wilhelma Voigta, nechtěl věřit, že takový prostáček a ubožáček by byl schopen provést takový promyšlený plán. První den soudního projednávání Thorstena O. u Zemského soudu v Itzehoe skončil překvapením: soudce nařídil, aby obžalovaný byl posouzen psychiatry. „Existuje podezření, že obviněný nevidí existující realitu,“ řeklo státní zastupitelství. Obviněný se však domnívá, že své duševní síly zcela ovládá.

V roce 1961 zakoupil hrob Wilhelma Voigta na 15 let cirkus Sarasani a dal na něj zhotovit desku s hlavou německého vojáka s „piklaubnou“ s otevřenými ústy k povelu. Na desce byl nápis Der Hauptmann von Köpenick. Od roku 1975 se o hrob stará město Lucemburk a na popud poslanců Evropského parlamentu byl obnoven jeho náhrobní kámen. Je na něm pouze někdejší helma s bodcem, nápis Hauptmann von Köpenick a pod ním menší písmem Wilhelm Voigt (1850–1922).

Ať dopadne proces s Thorstenem O. jakkoli, podobné pocty se mu v budoucnu stěží dostane.

(kuč)

Nakonec musel zasahovat i Bundesnachrichtendienst

MALÍŘI PRO VŠEDNÍ DEN

Zní to skoro bláhově, za časů, kdy je snad každý dům znectěn zpupným neumětelstvím sprejerů, ale domovní fasády mohou být doopravdy půvabné i krásné. Zvedněte pohled a vizte!

Fasáda není jen omítka, fasáda může představovat vyznání. Dřív tomu tak docela nebylo, dřív se směla na štítech domů objevovat sgrafita leda od Alše, a hlavně prověřená moudra. Jako s kým potáhneme na věčné časy, kterak v Rudém moři utopíme „agresori“, jak revanšistům navzdor splníme výkup brambor a co kdy dobudujeme, koho doženeme a koho dokonce předeženeme...

No, dopadlo to jinak. Dneska si každý na svou fasádu může malovat a psát, co ho napadne. Stačí pozvednout oči od zaprášené dlažby a nestačíte žasnout. Přičemž dobročinnosti se meze nekladou, bohatství námětů je bezmezné, plejáda výtvarných technik jakbysmet – a obsah pojmu krása záleží jen a jen na vlastníkovi nemovitosti. A tak lze vidět kdeco, od chagallovsky „v povětří lítající holky“ přes fantaskní krajinné idylly až po pozoruhodnou studii jeleního dvojčete jednohlavého.

Pokud ovšem majitel realit nepropadne mamonářství a bílé stěny nepronajme k lukrativní oslavě zámožné firmy... Ale i v tom případě dlužno přiznat, že existují reklamy tupé a reklamy nápadité. Druhých je méně, avšak najdou se. Viz! Legenda říká, že malovaný

žebřík, vedoucí nikoli do nebe, nýbrž k nápisu o věcech, jež se zpravila pokazí, mohou-li, býval doplněn plastickou figurínou velmi realisticky padajícího lakýrnicka. Plastičtí řemeslníci záhy museli zmizet, neboť realisticky podané neštěstí bližního přitahovalo pozornost kolem jedoucích motoristů natolik, že na dohled citelně přibýlo karambolů. Ježto šlo o reklamu pojišťovny, soudili konkurenti, že jde o nekalou soutěž.

Ale tak či onak, obrázky na domovních stěnách utěšeně přibývají. A dobře, že tak. Šedých zdí je kolem nás přece pořád tolik...

(-čk)

Foto Jiří NOVÁK